

נ.צ.: 17313.13154
גוש: 29992/3
הכרזת האתר: י-4318 עמ' 4033 13.7.95 IAA: 2948/6
רחוב: --
תאור כללי: מערכת קבורה חצובה בסלע
הקשר סביבתי: אתר במתחם

שמות אחרים: אין

יעוד המקום: אתר צליינות
בעלות: ?
מפעיל המקום: המשרד לענייני דתות
שימוש כיום: אתר צליינות

גודל: כ-1 דונם.
חפירות: (סקרים) קלרמון גנו ש', ונסאן ה', אבני ג', זיסו ב'
ניצפות: נמוכה
תיצפות: גבוהה

תאור הממצאים:

מערכת קבורה חצובה ומטוייחת בהר הזיתים. במערכת אולם מרכזי עגול, ששלושה מסדרונות רדיאליים נמשכים ממנו לשלושה צדדים. המסדרונות מקושרים ביניהם בשני מסדרונות היקפיים דמויי סהר. בדופנות החדר המרכזי חצובות ארבע גומחות. בתחתיתה של כל גומחה חצוב אגן דמוי כדור וממנו יוצאים צינורות חרס. בדפנות המסדרון ההיקפי חצובים 28 כוכים. בדפנות הכוכים נחצבו משכבי קבורה. בקצה המסדרון הרדיאלי המרכזי חצובים שני חדרים וכוך קבורה. בשאר המסדרונות חצובים כוכים נוספים (סה"כ כ-36 כוכים). מסורת עממית קושרת מערה זו לנביאים חגי זכריה ומלאכי. באתר נתגלו כתובות ביוונית. באחת הכתובות נכתב: "פה שוכב אנאמוס מפלמירה וכן היה שמח בחלקך אותריוס אין אדם בן אלמוות". האתר נרכש ע"י הכנסייה הרוסית בשנת 1890. יש הסבורים כי המערכת הותקנה כבר בימי בית שני, כמערכת קבורה ציבורית. המחקר החדש (אבני ג', זיסו ב') מחזק את דעתו של קלרמון-גנו שתיארך את המערכת לתקופה הביזאנטית, והסובר שהמערה שמשה ככל הנראה לקבורתם של עולי רגל נוצריים. כמו כן, סימנים שונים מעידים כי יתכן והמערה במקורה נועדה לא לקבורה אלא לשימוש שונה.

פתח הכניסה למערכת הקבורה

תקופות: הרודיאנית (?), ביזאנטית

רמת השתמרות: גבוהה מאוד

ממצא מיוחד: כתובות.

פוטנציאל לחפירה עתידית: 1, 2, 3, 4, 5

מידע נוסף:

יחס אתר-סביבה:

האתר ממוקם בצד כביש צר במורדות המערביים של הר הזיתים. מלבד שלט בשער המתחם, לא קיימת הפנייה לאתר מהסביבה הקרובה. הכניסה למערת הקבורה 'נעלמת' בחצר המתחם ולא נעשה כל פיתוח נופי הקושר את המערה לסביבתה

זמינות לביקורי קהל: גבוהה. ניתן להגיע ברכב עד לאתר. זמינות הביקור: בינונית/נמוכה, בהתאם לשעות הפתיחה.

שימור:

מצב השתמרות: בינוני/טוב. האתר מוסדר, ולא קיימת עזובה במערה או פגיעה בממצאים.

טכנולוגיות: חציבה בסלע של מערכת מסדרונות וכוכים.

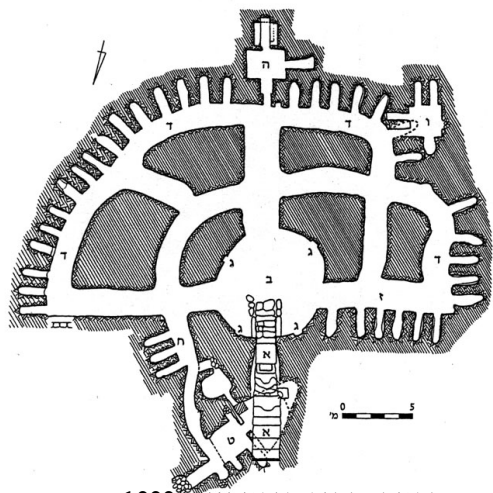
מסקנות:

- לאתר ערך מבחינה דתית-תרבותית, ארכיאולוגית ואדריכלית/טכנולוגית.
- יש לדאוג לתחזוקה קבועה.
 - יש לפתח, ככל שניתן, את סביבת המערה והמערה עצמה כמכלול אחד.
 - יש להתקין תאורה ושילוט באתר, וכן שלטי הפניה לאתר.
 - רצוי לשלב את האתר במסגרת תכנון כולל של מורדות הר הזיתים.

היחס לאתרים נוספים בסביבה הקרובה: האתר ממוקם בסמיכות לדומינוס פלויט (76), כנסיית אלאונה (75) וכנסיית העליה (78).

ייתכנות תיירותית: בינונית, ברמה עירונית.

☒	ערך ארכיאולוגי מיוחד
☐	ערך היסטורי
☒	ערך דתי-תרבותי
☒	ערך אדריכלי/טכני
☒	מייצג תקופה
☒	ערך נופי
☒	נדירות
☐	רמת השתמרות
☒	מקבץ
☐	פגיעות

תכנית, מתוך: אבני וזיסו 1999

ביבליוגרפיה:

- סקר ירושלים [102] אתר 434
רייך ר', אבני ג', וינטר ת', ירושלים - מדריך לגן הארכיאולוגי עמ' 87
קלונר 1980 א': 26-27
אבני וזיסו 1999 עמ' 117-126
אריאל 85-87 עמ' 231
Warren and Conder 1884: 403-404
Shick 1893
Clermont-Ganneau 1899: 345-380

ממלא הנתונים:
שחר פוני - אדריכל
יוחנן (גיון) זליגמן - ארכיאולוג

תאריך עדכון: קיץ 2002

סביבת האתר הקרובה

שער הכניסה

תחריט מהמאה הייז (Dapper 1677)

כוך ותעלה

כניסה לאחד מהמסדרונות ההיקפיים

כוכי קבורה